

Obsah

Předmluva				5
Obsah				7
ÚVODNÍ ČÁST				17
1. Základní údaje o Českém jazykovém atlase				17
1.1. Přímý terénní výzkum				17
1.2. Síť zkoumaných lokalit				17
1.3. Výzkumný program				18
1.4. Konfrontace tří jazykových vrstev				18
2. Seznam zkoumaných obcí				19
2.1. Venkovské lokality				19
I. Podkladová mapa sítě zkoumaných bodů			s. 21	
II. Pomocná orientační mapa			s. 23	
2.2. Městské lokality				24
2.3. Nemapované zahraniční lokality				25
3. Uspořádání komentářů a map				27
3.1. Struktura pátého svazku				27
3.2. Formy jazykových map				27
3.3. Uspořádání mapových položek				27
4. Grafická stránka jazykových map				28
4.1. Grafické prostředky syntetizujícího zobrazení				28
4.2. Legenda				28
4.3. Grafické prostředky v části věnované syntaxi				28
5. Komentáře				29
5.1. Struktura komentářů a záhlaví				29
5.2. Soupis zachycených podob				29
5.3. Vymezení sledovaného jevu a výsledky výzkumu				30
5.4. Jazykovězeměpisná situace				30
5.5. Paralelní doklady z literatury				30
5.6. Doklady ze zahraničních obcí				31
5.7. Odkazy na jazykové atlasy				32
5.8. Doplnění kartograficky neřešenou položkou				32
6. Pravidelné regionální obměny PRO				33
6.1. Seznam vokalických a konsonantických jevů				34
6.2. Abecední seznam podtržených hlásek				35
6.3. Soupis izoglos na mapách				36
PRO mapa A			s. 37	
PRO mapa B			s. 39	
PRO mapa C			s. 41	
PRO mapa D			s. 43	
PRO mapa E a F			s. 45	
KOMENTÁŘE A MAPY				47
Vysvětlivky k jazykovým mapám				49
HLÁSKOSLOVÍ	50	2	a) jezevec – mapa s. 53	51
SAMOHLÁSKY	50		b) jestřáb jař, jasan	
Přehlásky	50	3	a) jetel – mapa s. 55	52
Změna 'a (> ě) > e	50		b) ječmen	
1 a) kaše – mapa s. 53	51		c) těžší	
b) pekaře gen. sg.			přeslice, přeslička	

4	a) večeret – mapa s. 55	54	35	soused – mapa s. 101	99
	b) házet večeřel		36	úroda – mapa s. 103	100
5	a) kůzle – mapa s. 57	54	Změna au > ou > ó 100		
	b) mě akuz.		37	auto – mapa s. 103	100
Změna ‘á > ie > í (i) 56			Změna aj > ej (> é > í) 102		
6	smát se – mapa s. 59	56	38	dávej imp. – mapa s. 105	102
	smál se			nerozlej imp., vejce	
7	hřát – mapa s. 61	58	39	nej(hlubší) – mapa s. 105	104
8	sít – mapa s. 63	60	40	a) hajný – mapa s. 107	104
9	housátko – mapa s. 59	60		b) kraj	
	kuřat		41	lavice	
10	zapřáhnout – mapa s. 65	62	41	lišej – mapa s. 109	106
11	třást – mapa s. 66	64	42	obyčejný – mapa s. 109	108
	vzít, začít, zapnout			nejsi	
12	nosí 3. pl. – mapa s. 67	64	Úžení é > í 108		
13	více – mapa s. 67	68	43	mléko – mapa s. 111	110
14	zábst – mapa s. 69	68		talíř	
15	stavení – mapa s. 71	70	44	a) zelí – mapa s. 111	110
	zelí, obecní			b) obilí	
Změna ‘u > i, ‘ú > í 70				c) uhlí	
16	a) plíce – mapa s. 71	72	45	dobré nom. sg. – mapa s. 113	112
	b) litovat		Změna e, ě > i 112		
17	a) libový – mapa s. 73	72	46	a) vědět – mapa s. 113	114
	b) lišeň			b) netopýr	
18	a) klíčka – mapa s. 73	74		c) housenka	
	b) klíč			d) komoře dat. sg.	
19	a) břicho – mapa s. 75	74		že, ještě	
	b) cizí		Změna y > e, ě 115		
	kožich		47	kočky nom. pl. – mapa s. 117	115
20	košile – mapa s. 75	76		vy–	
21	a) noži dat. sg. – mapa s. 77	78	48	syn – mapa s. 117	116
	b) poli dat. sg.		49	sekyra – mapa s. 119	116
	c) zloději dat. sg.		Změna i > e, ě 118		
22	a) kaši/ji akuz. sg. – mapa s. 77	78	50	a) laciný – mapa s. 119	118
	b) krvi instr. sg.			b) silný	
	c) volají			zima	
Diftongizace, monoftongizace 79			51	a) široký – mapa s. 121	120
Změna ý > ej > é (> í) 79				b) čistý	
23	dobry – mapa s. 81	80		c) život	
	výbava			širší	
Změna í > ej > é (> í) 82			52	a) při – mapa s. 121	122
24	a) lízat – mapa s. 83	82		b) křivý	
	b) rohlík			namířit	
	lístek		53	a) malina – mapa s. 125	123
25	a) jelítko – mapa s. 83	84		b) list	
	b) kolík			lípa	
	králík, knoflík, líčit, líto, střízlík		Změna u > o, ě 123		
26	cítit – mapa s. 85	86	54	nesu – mapa s. 125	124
27	cícha – mapa s. 87	86	55	a) kus – mapa s. 127	124
28	vozik – mapa s. 89	88		b) suk	
29	zítra – mapa s. 91	88		dubu, uhlí	
30	cizí – mapa s. 93	90	56	mluvit – mapa s. 127	126
31	lesík – mapa s. 94	92	57	budu – mapa s. 129	126
	nosí 3. sg.		58	kupuju – mapa s. 129	128
32	síto – mapa s. 95	92	59	holub – mapa s. 131	128
	sítka		Změna e > a, é > á 130		
33	košík – mapa s. 97	96	60	a) čep – mapa s. 131	130
	zašívát, počítat			b) čelo	
34	a) šípek – mapa s. 97	98		c) kačer	
	b) kříž		61	a) jehly nom. pl. – mapa s. 133	132
	kouří se			b) žebro	
Změna ú > ou > ó (> ú) , změna ó > uo > ů > ou 98				c) kuželka	

62	a) sršeň – <i>mapa s. 133</i>	132	Změna a > e	161	
	b) řešeto		83	a) bahno – <i>mapa s. 163</i>	161
63	a) vřes – <i>mapa s. 135</i>	134		b) zahrada	
	b) hřeblo			c) talíř	
	c) hřebelec		Vyrovnávání střídnic za jery	162	
	d) kořen		84	lno <i>gen. sg.</i> – <i>mapa s. 165</i>	162
64	a) úterý – <i>mapa s. 135</i>	136		<i>krve, ovec</i>	
	b) lupének		85	keře <i>gen. sg.</i> – <i>mapa s. 165</i>	164
	c) houser		86	česnek – <i>mapa s. 167</i>	164
Vývoj skupin tort, tolt		136	87	švec <i>nom. sg.</i> / ševce <i>gen. sg.</i> – <i>mapa s. 167</i>	166
65	brázda – <i>mapa s. 137</i>	138	88	a) tkadlec – <i>mapa s. 169</i>	166
66	a) bláto – <i>mapa s. 137</i>	138		b) tkalce <i>gen. sg.</i>	
	b) chlap		89	uschl – <i>mapa s. 169</i>	168
Vývoj nosovek		139	90	a) nehet – <i>mapa s. 171</i>	168
67	a) nesu – <i>mapa s. 143</i>	139		b) stéblo	
	b) maso			c) krtek	
	c) nesou		Uchování staršího i, í	170	
	d) vázat		91	píchat – <i>mapa s. 173</i>	170
	<i>pět</i>		92	a) hřbet – <i>mapa s. 173</i>	172
Dispalatalizace		140		b) pohřbetník	
68	a) seno – <i>mapa s. 143</i>	140		c) řve	
	b) sestra		Hlásky l, r	172	
	c) nebudete		Realizace l	172	
Změna á > o		142	93	vůl – <i>mapa s. 175</i>	174
69	dobrá – <i>mapa s. 143</i>	142	l sonans	174	
	<i>volal</i>		94	tlustý – <i>mapa s. 175</i>	176
Změny oN, eN > uN, yN		144	95	žlutý – <i>mapa s. 177</i>	176
70	a) strom – <i>mapa s. 143</i>	144		<i>člunek</i>	
	b) jelen		96	hluboký – <i>mapa s. 177</i>	178
	<i>zvon</i>			<i>klubko</i>	
Změna o > u		144	97	a) plno – <i>mapa s. 181</i>	179
71	a) pozor – <i>mapa s. 145</i>	144		b) slzy	
	b) skoč <i>imp.</i>			c) klábík	
Změna e > i		146		d) slp	
72	a) soused – <i>mapa s. 145</i>	146		<i>jedl, úmysl</i>	
	b) pohřeb		r sonans	180	
Redukce i, y (í, ý)		147	98	a) hrneček – <i>mapa s. 181</i>	182
73	mlynář – <i>mapa s. 149</i>	148		b) skrz	
74	a) silnice – <i>mapa s. 150</i>	148		<i>krk, vrba, krve gen. sg., chrpa</i>	
	b) obilí		99	a) nárt – <i>mapa s. 183</i>	184
75	zedník – <i>mapa s. 151</i>	152		b) (po)vichr	
76	a) obecní – <i>mapa s. 153</i>	154		c) švagr	
	b) obrácený		100	a) ohřínat – <i>mapa s. 183</i>	184
77	tkanička – <i>mapa s. 153</i>	154		b) tlní	
78	a) pšenice – <i>mapa s. 155</i>	156	Zvratná redukce	186	
	b) sednice		101	a) čiperný – <i>mapa s. 185</i>	186
	c) studnice			b) berla	
79	a) sekanina – <i>mapa s. 157</i>	156	102	a) sýr – <i>mapa s. 185</i>	186
	b) míšenina			b) sekyrka	
	c) panímáma			c) pokrývadlo	
	<i>cuchanina, drchanina</i>		Vývoj skupení čř, šř, žř	188	
80	a) zajíce <i>gen. sg.</i> – <i>mapa s. 157</i>	158	103	vyštěrbená (kosa) <i>mapa s. 187</i>	188
	b) krajíce <i>gen. sg.</i>		104	a) štěrk – <i>mapa s. 187</i>	188
81	a) svačina – <i>mapa s. 159</i>	158		b) žerd'	
	b) žito		Kvantita	189	
	c) čtení		Staré kvantitativní změny	189	
	d) stolička		Změny v základu slov	189	
Změna o > e		160	<i>Dloužení</i>	189	
82	a) čočka – <i>mapa s. 163</i>	161	105	a) kraj – <i>mapa s. 191</i>	190
	b) domů			b) splav	
	c) sotva		106	pata – <i>mapa s. 191</i>	190

107	fara – <i>mapa s. 193</i>	192	147	a) léto – <i>mapa s. 237</i>	238
108	a) vrata – <i>mapa s. 193</i>	192		b) v létě	
	b) vrat		148	léta <i>nom. pl.</i> – <i>mapa s. 239</i>	238
	c) mraky		149	jméno – <i>mapa s. 239</i>	240
109	a) čas <i>gen. pl.</i> – <i>mapa s. 195</i>	194	150	pero – <i>mapa s. 241</i>	240
	b) otav		151	síla – <i>mapa s. 241</i>	242
	c) kuřat		152	lípa – <i>mapa s. 243</i>	242
110	a) pěna – <i>mapa s. 195</i>	196	153	hříva – <i>mapa s. 243</i>	244
	b) řepa		154	hrouda – <i>mapa s. 245</i>	244
	c) řeka		155	koule – <i>mapa s. 245</i>	244
111	a) déšť – <i>mapa s. 201</i>	197	156	a) strouha – <i>mapa s. 247</i>	246
	b) deště <i>gen. sg.</i>			b) moucha	
	c) krev		157	a) dát – <i>mapa s. 249</i>	248
112	večer – <i>mapa s. 199</i>	198		b) být	
113	slina – <i>mapa s. 201</i>	198		c) plít	
114	zima – <i>mapa s. 203</i>	200		<i>jíst</i>	
115	v zimě – <i>mapa s. 203</i>	202	158	žít – <i>mapa s. 249</i>	250
116	kniha – <i>mapa s. 205</i>	202	159	nést – <i>mapa s. 251</i>	250
117	mistr – <i>mapa s. 205</i>	202		<i>vést</i>	
118	pivo – <i>mapa s. 207</i>	204	160	růst – <i>mapa s. 251</i>	252
119	roh – <i>mapa s. 207</i>	206		Změny v základu odvozených slov	253
120	roj – <i>mapa s. 209</i>	206		<i>Substantiva</i>	253
121	koš – <i>mapa s. 209</i>	208	161	krupka – <i>mapa s. 255</i>	253
122	lůj – <i>mapa s. 211</i>	208	162	lávka – <i>mapa s. 255</i>	254
123	a) chvoj – <i>mapa s. 211</i>	208	163	a) písnička – <i>mapa s. 257</i>	254
	b) oj			b) kaplička	
	c) lože			<i>kuželka</i>	
124	a) kosa – <i>mapa s. 213</i>	210	164	schůdek – <i>mapa s. 257</i>	256
	b) vosa		165	můstek – <i>mapa s. 259</i>	256
125	a) bota – <i>mapa s. 213</i>	212	166	žaludek – <i>mapa s. 259</i>	258
	b) kos		167	kázání – <i>mapa s. 261</i>	258
126	a) pluh – <i>mapa s. 215</i>	214		<i>mazání</i>	
	b) duha		<i>Adjektiva</i>	260	
127	a) huba – <i>mapa s. 215</i>	214	168	děravý – <i>mapa s. 261</i>	260
	b) houba		169	paví – <i>mapa s. 263</i>	262
128	dýchat – <i>mapa s. 217</i>	216	170	a) nerad – <i>mapa s. 263</i>	264
129	a) ryba – <i>mapa s. 217</i>	218		b) nerada	
	b) tchyně		<i>Slovesa</i>	264	
<i>Krácení</i>	218		171	tloustnout – <i>mapa s. 265</i>	264
130	a) mák – <i>mapa s. 221</i>	218	172	vychladnout – <i>mapa s. 265</i>	266
	b) mákem		173	utíkat – <i>mapa s. 267</i>	268
131	a) hrách – <i>mapa s. 221</i>	219	174	namířit – <i>mapa s. 267</i>	268
	b) hrachu <i>gen. sg.</i>		Změna kvantity v předponách	269	
132	a) pláč – <i>mapa s. 223</i>	220	175	a) podzim – <i>mapa s. 271</i>	269
	b) pláče <i>gen. sg.</i>			b) rozvora	
	c) kámen		176	zůstat – <i>mapa s. 271</i>	270
133	skála – <i>mapa s. 223</i>	222	Změna kvantity v příponách	272	
134	a) žába – <i>mapa s. 225</i>	222	177	a) výměnkář – <i>mapa s. 273</i>	272
	b) jáma			b) hrobař	
	c) hrábě			c) miškář	
135	sáně – <i>mapa s. 225</i>	224	178	a) stolař – <i>mapa s. 273</i>	274
136	kláda – <i>mapa s. 227</i>	224		b) potykač	
137	vrána – <i>mapa s. 227</i>	226	179	a) copan – <i>mapa s. 275</i>	276
138	a) sláma – <i>mapa s. 229</i>	226		b) potkan	
	b) slámou			c) krocán	
139	a) kráva – <i>mapa s. 229</i>	228	180	a) vlašťovka – <i>mapa s. 275</i>	276
	b) krávou			b) ledůvka	
140	bláto – <i>mapa s. 231</i>	230	<i>Novější kvantitativní změny</i>	277	
141	sádlo – <i>mapa s. 231</i>	230	<i>Dloužení</i>	277	
142	a) sníh – <i>mapa s. 233</i>	232	181	zloděj – <i>mapa s. 279</i>	278
	b) sněhu <i>gen. sg.</i>		182	bolení – <i>mapa s. 279</i>	278
143	vítr – <i>mapa s. 233</i>	232			
144	bříza – <i>mapa s. 235</i>	234			
145	křída – <i>mapa s. 235</i>	236			
146	víko – <i>mapa s. 237</i>	236			
	<i>síto, lýko</i>				

183	a) datel – <i>mapa s. 281</i>	280	215	a) humno – <i>mapa s. 315</i>	316	
	b) kozel			b) kdo		
	c) uzel			Záměna g, k	316	
184	a) kačer – <i>mapa s. 281</i>	280	216	a) brigáda – <i>mapa s. 317</i>	318	
	b) houser			b) guláš		
	c) lucerka			c) guma		
	d) ještěrka		217	a) cikán – <i>mapa s. 317</i>	318	
185	a) dcera – <i>mapa s. 283</i>	282		b) trakař		
	b) tele			<i>cikorka</i>		
186	a) peří – <i>mapa s. 283</i>	282	218	a) kořalka – <i>mapa s. 321</i>	319	
	b) dveře			b) gatě		
	c) večere		219	a) muzika – <i>mapa s. 321</i>	319	
187	a) věří – <i>mapa s. 285</i>	284		b) koulovat se		
	b) měří			c) krejcar		
188	a) běží – <i>mapa s. 285</i>	284	220	a) inkoust – <i>mapa s. 323</i>	320	
	b) sedí			b) kaval		
189	a) libové – <i>mapa s. 287</i>	286		c) cukr		
	b) klidit			Změna r' > ř	322	
	c) lidi		221	a) ořech – <i>mapa s. 325</i>	322	
190	a) strniště – <i>mapa s. 287</i>	286		b) pořád		
	b) sednice			c) pařez		
	c) vesnice			d) pekařský		
	d) hrabice			<i>dvířka</i>		
191	a) kluci – <i>mapa s. 289</i>	288	222	a) hořejší – <i>mapa s. 326</i>	324	
	b) hosti			b) udeřit se		
	<i>všichni</i>			c) hore		
192	a) kuře – <i>mapa s. 289</i>	288		Palatální, palatalizované, asibilované souhlásky	324	
	b) struna		223	a) zima – <i>mapa s. 327</i>	328	
	c) nudle			b) těsto		
193	stojí – <i>mapa s. 291</i>	290		c) budete		
194	honí – <i>mapa s. 291</i>	292		<i>skupiny s'c', z'dz'</i>		
195	shoří – <i>mapa s. 293</i>	292	224	a) sestra – <i>mapa s. 327</i>	329	
196	bolí – <i>mapa s. 293</i>	294		b) sedět		
197	stůj <i>imp.</i> – <i>mapa s. 295</i>	294		c) sedni si <i>imp.</i>		
198	neboj se <i>imp.</i> – <i>mapa s. 295</i>	296		<i>myslet</i>		
199	pokoj – <i>mapa s. 297</i>	296	225	a) neděle – <i>mapa s. 331</i>	330	
200	motor – <i>mapa s. 297</i>	298		b) nemocný		
201	sodovka – <i>mapa s. 299</i>	298	226	a) hanba – <i>mapa s. 331</i>	330	
	<i>Krácení</i>	300		b) svatba		
202	peníze – <i>mapa s. 303</i>	301		c) prosba		
203	zabíjet – <i>mapa s. 303</i>	302		Vývoj měkkých retnic	332	
204	rybník – <i>mapa s. 305</i>	302	227	a) bič – <i>mapa s. 333</i>	332	
205	říkat – <i>mapa s. 305</i>	302		b) pes		
206	vím – <i>mapa s. 307</i>	304		c) běžet		
207	a) (o) mém – <i>mapa s. 307</i>	304	228	a) věděl – <i>mapa s. 333</i>	334	
	b) (s) mým			b) věž		
	c) (s) ní		229	město – <i>mapa s. 337</i>	335	
208	stůl – <i>mapa s. 309</i>	306	230	a) vadnout – <i>mapa s. 337</i>	335	
209	kůň – <i>mapa s. 309</i>	308		b) patro		
210	hnůj – <i>mapa s. 311</i>	308		231	pata – <i>mapa s. 339</i>	336
	<i>tvůj</i>			<i>rozum'a</i>		
211	můra – <i>mapa s. 311</i>	310	232	hříbatům – <i>mapa s. 339</i>	338	
212	a) sousedů – <i>mapa s. 313</i>	310		Změna b', p', m' > d, t, n	338	
	b) kuřatům			Depalatalizace	338	
213	a) husám – <i>mapa s. 313</i>	312	233	a) loňský – <i>mapa s. 341</i>	338	
	b) kozách			b) sánky		
	c) volám <i>I. sg.</i>		234	a) pouť – <i>mapa s. 341</i>	340	
	d) kravami			b) paměť		
	SOUHLÁSKY	314		c) zeď		
	Změna dz > z	314	235	a) kost – <i>mapa s. 343</i>	342	
214	a) zasazený – <i>mapa s. 315</i>	314		b) nit		
	b) cizí			c) déšť		
	<i>sklízet, chodívat; zavazet; meze</i>					
	Změna g > h	316				

289	a) s holí – <i>mapa s. 409</i>	408	315	a) Horažďovice – <i>mapa s. 439</i>	438
	b) k holiči <i>pět hodin</i>			b) sousedovi <i>dat. sg.</i> <i>lavice</i>	
290	a) už mám – <i>mapa s. 411</i>	410	316	a) dvě – <i>mapa s. 439</i>	438
	b) kus masa			b) květ	
291	a) už vím – <i>mapa s. 411</i>	410		c) větev	
	b) pes a kočka		317	a) světlo – <i>mapa s. 441</i>	440
292	a) shnít – <i>mapa s. 413</i>	412		b) světadlo	
	b) shora <i>shánět, shodit</i>			c) hvězda	
293	a) shoří – <i>mapa s. 413</i>	414	Záměna <i>retnic</i>		440
	b) na shledanou <i>zhlavík (plužních koleček)</i>		318	a) pavouk – <i>mapa s. 441</i>	440
294	otevřít – <i>mapa s. 415</i>	414		b) pavuza	
295	a) sebrat – <i>mapa s. 415</i>	416	319	a) vřed – <i>mapa s. 443</i>	442
	b) sešit <i>sežrat, je / máme semleto</i>			b) povřísl <i>vřes, vrstevník, vřetenice</i>	
Progresivní asimilace		416	320	a) skýva – <i>mapa s. 443</i>	442
296	květ, kvítí, kvočna – <i>mapa s. 417</i>	418		b) bidýlko <i>houžev u plužních koleček, vuřt</i>	
297	potvora, tvůj – <i>mapa s. 417</i>	418	321	mravenec – <i>mapa s. 445</i>	444
298	svině, světlo, svora, svlak – <i>mapa s. 419</i>	420	322	a) couvá – <i>mapa s. 445</i>	444
299	švagr, švec, švidratý – <i>mapa s. 421</i>	420		b) ovar <i>bubec</i>	
300	chvíle, chvojí – <i>mapa s. 421</i>	420	Vývoj předložek		446
Disimilace a splývání zubnic		422	323	v boudě, v pátek – <i>mapa s. 447</i>	446
301	a) bez zubů – <i>mapa s. 423</i>	422		<i>v lese, v rybníku; v domě, v kuchyni; v hubě; v chlévě;</i> <i>ve vodě</i>	
	b) babičce		324	(k) doktorovi, (s) máslem – <i>mapa s. 447</i>	448
302	a) proč ženeš – <i>mapa s. 423</i>	422	Další souhláskové změny		448
	b) pros za nás <i>přes řeku</i>		Změna tl > kl, rl > dl		448
303	a) sedte <i>imp.</i> – <i>mapa s. 425</i>	424	325	a) tlustý – <i>mapa s. 449</i>	448
	b) zaplaťte <i>imp.</i>			b) Karla <i>gen. sg.</i> <i>tlačit, stloukat (máslo)</i>	
	c) buďte <i>imp.</i> <i>spad dolů, hrabat seno</i>		Změna bn > mn > m		450
Souhláskové skupiny nn, dn		424	326	a) rybník – <i>mapa s. 449</i>	450
304	kamenný – <i>mapa s. 425</i>	426		b) hrobník	
	<i>Anna</i>			c) Hromnice	
305	dřevěný – <i>mapa s. 427</i>	426	Změna d > r		451
	<i>slaměný</i>		327	a) hedvábný – <i>mapa s. 453</i>	451
306	a) žádný – <i>mapa s. 427</i>	428		b) dědeček	
	b) jednou <i>ve dne</i>			c) stodola	
307	všední – <i>mapa s. 431</i>	428	Změna ct > st		451
	<i>zedník</i>		328	(jede)náct – <i>mapa s. 453</i>	451
Vývoj bilabiálního w		429	Změna nsk, lsk > nck, lck		452
308	a) zrovna – <i>mapa s. 431</i>	430	329	a) panský – <i>mapa s. 455</i>	452
	b) otevřít			b) selský <i>loňský</i>	
	c) krev <i>šikovný; slavný, pevný; dřívko; za vsí, ve všem;</i> <i>za vraty, do vlaku; (pět) krav, mrkev, chlív, nemluv</i>		Změny skupení žšť		452
309	a) povídat – <i>mapa s. 433</i>	430	330	mužští – <i>mapa s. 455</i>	452
	b) bouda		Změna š > č		454
310	a) kráva – <i>mapa s. 433</i>	432	331	a) menší – <i>mapa s. 457</i>	454
	b) na hlavu			b) lepší	
311	a) pivovar – <i>mapa s. 435</i>	432	332	a) polštář – <i>mapa s. 459</i>	456
	b) spravovat <i>vepřové maso</i>			b) šnek	
312	a) děvče – <i>mapa s. 435</i>	434	Změna chk > fk		456
	b) nevěsta <i>švec (nepř. pády)</i>		333	a) lehký – <i>mapa s. 459</i>	456
313	a) všechno, všude – <i>mapa s. 437</i>	436		b) vlhko	
	b) chvojí		SYNTAX		458
314	a) rukavice – <i>mapa s. 437</i>	436	334	Slučovací poměr – <i>mapa s. 461</i>	460
	b) Novákovi <i>nom. pl.</i> <i>střevíc, jalovice</i>			a) s odstínem přidružování: <i>aj...</i>	
				b) prostě slučovací: <i>i</i>	

335	Odporovací poměr: <i>než, jak...</i> – mapa s. 461	462	380	vedle – mapa s. 523	524
336	Typ <i>tady roste než křoví</i> – mapa s. 461	463	381	stranou – mapa s. 525	524
337	Vylučovací poměr: <i>bud' – nebo...</i> – mapa s. 465	464	382	domů – mapa s. 525	526
338	Vylučovací poměr: <i>jinak, nebo...</i> – mapa s. 465	466	383	vzadu – mapa s. 527	528
339	Stupňovací poměr: <i>natož...</i> – mapa s. 467	466	Adverbia času		530
340	Podmínkové věty reálné: <i>–li</i> – mapa s. 469	470	384	kdy – mapa s. 529	530
341	Závislé zjišťovací otázky: <i>jestli, či...</i> – mapa s. 469	471	385	brzo – mapa s. 531	532
342	Přípustkové věty: <i>i když...</i> – mapa s. 473	472	386	pozdě – mapa s. 533	534
343	Podmínkově přípustkové věty: <i>i kdyby...</i> – mapa s. 473	474	387	potom – mapa s. 533	534
344	Příčinné věty: <i>protože...</i> – mapa s. 477	475	388	nyní – mapa s. 537	535
345	Účelové věty: <i>aby...</i> – mapa s. 477	475	389	dnes – mapa s. 537	536
346	Podmínkové věty ireálné – mapa s. 479	476	390	teprve – mapa s. 539	538
	a) věty s <i>kdyby ne</i>		391	vloni – mapa s. 541	540
	b) věty s <i>by – by</i>		392	předevčírem – mapa s. 543	542
347	Slovosled <i>třeba bylo</i> – mapa s. 479	478	393	pozítří – mapa s. 545	544
348	Infinitiv zřetelový: <i>mrznout nemrzne</i> – mapa s. 479	478	394	kvečeru – mapa s. 547	546
349	Částice výzvolné: <i>ať, nech...</i> – mapa s. 481	480	Adverbia způsobu		549
350	Konstrukce <i>šel k pekaři</i> – mapa s. 481	480	395	jak – mapa s. 551	549
351	Konstrukce <i>šlo nás jich tam pět</i> – mapa s. 481	482	396	nějak – mapa s. 551	550
352	Částice tázací: <i>co, copak...</i> – mapa s. 483	482	397	velmi – mapa s. 553	552
353	Částice navazovací: <i>tož, tak...</i> – mapa s. 483	484	398	raději – mapa s. 555	552
354	Částice citové: <i>vždyť, však...</i> – mapa s. 485	484	399	slabě – mapa s. 555	554
355	Porušení shody: <i>naši dědeček zemřeli</i> – mapa s. 489	486	400	snadněji – mapa s. 557	556
	vy byste to neuměli?		401	pěšky – mapa s. 559	558
356	Porušení shody: <i>chasa měli starost</i> – mapa s. 489	487	402	spolu – mapa s. 559	560
357	Substantivní doplněk: <i>umřel jako chudák</i> – mapa s. 489	487	403	dokořán – mapa s. 561	560
358	Vazba <i>není vám hanba?</i> – mapa s. 491	488	404	naschvál – mapa s. 561	562
	<i>není vám smutno?</i>		405	také – mapa s. 565	563
359	Vazba a) <i>co je vám po tom?</i> – mapa s. 491	490	406	jenom – mapa s. 565	564
	b) <i>bolí ho hlava</i>		407	asi – mapa s. 567	564
360	Konstrukce <i>co je to za člověka?</i> – mapa s. 493	490	408	sotva – mapa s. 567	566
361	Konstrukce <i>co máš ruce?</i> – mapa s. 493	492	409	chtě nechtě – mapa s. 569	568
362	Konstrukce <i>je mu Josef</i> – mapa s. 495	492	410	postfixy u tázacích výrazů – mapa s. 569	570
363	Konstrukce <i>je mu šedesát let</i> – mapa s. 495	494	411	postfixy u adverbií a) – mapa s. 571	572
364	Srovnání ve smyslu shody: <i>je starý jako já</i> – mapa s. 497	496		postfixy u adverbií b) – mapa s. 573	572
	<i>utíká zajícem</i>		DOPLŇKOVÝ VÝZKUM MĚSTSKÉ SÍTĚ		574
365	Srovnání ve frazeologizovaných spojeních: <i>má ruce jako led</i> – mapa s. 497	496	412	rohový dům – mapa s. 577	576
366	Srovnání ve smyslu rozdílnosti: <i>je starší než já</i> – mapa s. 499	498	413	biograf – mapa s. 577	576
367	Genitiv po <i>nebýt</i> : <i>nebylo kabátu</i> – mapa s. 501	500	414	tramvaj – mapa s. 579	578
	Genitiv partitivní: <i>(na)koupil soli</i>		415	učnice – mapa s. 579	578
368	Genitiv po jiných slovesech a) <i>neměli kabátu</i> – mapa s. 501	502		<i>učení</i>	
	b) <i>neviděli jste naší Mařenky?</i>		416	klepadlo – mapa s. 581	580
369	Přízvuk a melodie – mapa s. 503	502	417	klepačka – mapa s. 581	580
ADVERBIA		504	418	dvojité žebřík – mapa s. 583	582
Adverbia místa		505	419	otoman – mapa s. 583	582
370	kam – mapa s. 507	505	420	ramínko – mapa s. 585	584
	<i>kde</i>		421	šála – mapa s. 585	584
371	tam – mapa s. 507	506	422	rádiovka – mapa s. 587	584
372	kudy – mapa s. 509	508	423	mycí stůl – mapa s. 587	586
373	sem – mapa s. 511	510	424	škrabka na brambory – mapa s. 589	586
374	zde – mapa s. 513	512	425	vál – mapa s. 589	588
375	všude – mapa s. 515	514		<i>válek</i>	
376	nahoře – mapa s. 517	516	426	z domova – mapa s. 591	588
377	nahoru – mapa s. 517	518	427	hostinský – mapa s. 591	588
378	dole – mapa s. 519	520	428	hájovna – mapa s. 593	590
379	dolů – mapa s. 521	522	429	napínáček – mapa s. 593	590
			430	sklenice – mapa s. 594	592
			431	huspenina – mapa s. 594	592
			432	šťouchat – mapa s. 595	596
			433	krouhat zelí – mapa s. 595	596
			434	rozcuchaný – mapa s. 597	598
			435	dostaveníčko – mapa s. 597	598

436	flám – <i>mapa s. 599</i>	600	444	školník – <i>mapa s. 607</i>	606
	<i>flámovat</i>		445	sestra – <i>mapa s. 607</i>	606
437	spinkat – <i>mapa s. 599</i>	600	446	hezká dívka – <i>mapa s. 609</i>	608
438	dílek čokolády – <i>mapa s. 601</i>	600	447	hezký, správný kluk – <i>mapa s. 609</i>	608
439	žvýkačka – <i>mapa s. 601</i>	602			
440	desetihalář – <i>mapa s. 603</i>	602		SVAZKY IZOGLOS V NÁŘEČÍCH	608
441	koruna – <i>mapa s. 603</i>	604		Svazky izoglos v nářečích v Čechách	612
442	pětikoruna – <i>mapa s. 605</i>	604		Svazky izoglos v nářečích na Moravě a ve Slezsku	623
443	čeština – <i>mapa s. 605</i>	604		Mapy 448–462	637
Zkratky	. . . . .			. . . . .	652
	Značky a symboly			. . . . .	654
	Značky autorů a exploračtorů			. . . . .	655
Literatura	. . . . .			. . . . .	656
Zusammenfassung	. . . . .			. . . . .	658
Summary	. . . . .			. . . . .	660
Rejstřík	. . . . .			. . . . .	662

Nový atlas na území rozšířených českých nářečí a něžné mluvy, postihuje hlavní tendence jejich vývoje a představuje tak významný soubor údajů ke studiu českého národního jazyka. Dosah atlasu je však mnohem širší. Dá se má význam i pro další oblasti společenských věd a zároveň bude moci sloužit široké veřejnosti v oblasti . . . . .

Důl je založeno na výsledech rozsáhlého výzkumu konaného na území českého národního jazyka podle . . . . . Vlastní terénní výzkum provádě . . . . . ve vybraných oblastech . . . . . Tímto . . . . . se podařilo zachytit . . . . . v jejich . . . . .

Atlas je založen na výsledech . . . . . v letech 1964–1971 . . . . . v 57 městech . . . . .

Ve venkovských lokalitách byli informátoři zpravidla příslušníci starší generace zemědělských obyvatel . . . . . generace, která se narodila a vyrůstala ještě před první světovou válkou. Zachycení . . . . .

Tato generace byla zkoumána i ve městech, její představitelé byli však voleni z tradičního prostředí . . . . . V protikladu k ní stojí mluvní ústa . . . . . V . . . . .

12. Sít . . . . . zahrnuje jednak síť venkovských obcí, jednak říd . . . . . aby bylo možné údaje konkrétně porovnávat . . . . .

Do sítě venkovských bodů byly vybrány staré venkovské obce založené ve středověku, nepříliš velké a le . . . . . 223 v Čechách a 197 na Moravě a ve Slezsku). Součástí této sítě je i 5 obcí lež . . . . . 3 obce bý . . . . . tvoří tzv. základní (hub . . . . .

Obce venkovské sítě se označují třímístnými čísly, v nichž první číslice znamená příslušnost k jedné z osmi . . . . . 3. západočeská, 4. jihovýchodní, 5. českomoravská, 6. středomo . . . . .

Sít měst byla volena tak, aby vybraná města příhe nezanarušila kompaktnost nářečních oblastí a přitom aby . . . . . Většinu městské sítě tvoří města střední ve . . . . . V . . . . .